

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 45 (1985) 1984 m. lapkričio 16 d.

Melbourne

XXIX M E T A I

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTEI

KOVOS GINANT LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

KOVOS SU BOLŠEVIKAIŠ

1919. II. 16 Šlezevičius paskelbė Lietuvoje karo stovį ir po to metė pirmuosius karinius dalinius prieš bolševikus. Iš vokiečių Lietuvos vyriausybė gavo 100 milijonų markių paskolą pirkti ginklams ir kitiems valstybės reikalams.

Lietuvos kariuomenei šią sunkią valandą padėjo visa Lietuvos visuomenė. Kas galėjo pakelti ginklą, vyko į frontą, o kiti padėjo ap rūpinti kariuomenę maistu ir drabužiais. Ūkininkai savo arkliams per vežinėjo kariuomenę iš vienos vietos į kitą, o moterys organizavo kariuomenei maitinimo punktus ir rinkdavo po kaimus ir miestus reikalingus kariuomenei daiktus. Kau tynių metu kaimo moterys pristatydavo kariams maistą net į frontą.

Bolševikai puolė Lietuvos teritoriją dviejų armijų grupėmis: Pskovo divizija ir vadinamoji internacionalinė divizija (joje buvo daug latvių). Lietuvoje bolševikų kariuomenė buvo papildoma savanoriais, ypač iš Vilniaus. Bolševikų tikslas buvo pirmiausia užimti Alytų ir Kauną. Jų ryžtingumą mažino perdėtos jų žvalgybos žinios apie Lietuvos kariuomenės jėgas. Be to, jie dar manė, kad gali susidurti su besitraukiančia vokiečių kariuomene.

1919 m. vasario mėn. pradžioje bolševikai buvo užėmė liniją Šiauliai - Panevėžys - Ukmergė ir veržėsi gilyn į Lietuvą. Kauną turėjo pulti nuo Kėdainių ir Alytaus pusės. Panevėžio ir Kėdainių apsaugos būriai sulaukė bolševikų puolimą, nors prieš pajėgos buvo gausesnės.

Taučių kaimė, arti Kėdainių, žuvo pirmasis nepriklausomos Lietuvos kareivis Povilas Lukšys. Yra Kaune Požėlos gatvė, - nepriklausomybės laikais ji vadinosi Lukšio gatve.

1919. II. 9 bolševikai užėmė Jėzną, o vasario 12 d. Punią, pradėjo pulti Alytų. Lietuviai neatlaikė ir traukėsi iš Alytaus. Vasario 14 d. lietuvių kariuomenė, sukaupti jėgos, išstūmė bolševikus iš Alytaus.

Lietuvos šiaurę puolė vadinamoji internacionalinė divizija, ji turėjo užimti Telšius. Iš savanorių bolševikai buvo suformavę vadinamąjį Žemaičių pulką, bet jis buvo sumuštas. Ties Tirkšliais buvo sumuštas kitas bolševikų pulkas. Čia lietuviams padėjo vokiečiai, nes jie saugojo, kad nebūtų atkirstos Latvijoje dar tebesančios jų kariuomenės dalys. Bolševikai po tokių ne-

pasisekimų pasitraukė į Šiaulių pusę, jų dalys bastėsi tarp Šiaulių ir Panevėžio; vietiniai partizanai padėjo juos pribaugti.

1919 m. balandžio mėn. pradžioje Lietuvos kariuomenė pradėjo operacijas Vilniaus kryptimi. Išmušė bolševikus iš Zaslių ir Varėnos.

1919 m. balandžio vidury lietuvių kariuomenė buvo arti Vilniaus, tačiau balandžio 19 d. lenkai pirmieji užėmė Vilnių.

Lietuvos šiaurė dar buvo bolševikų rankose. Gegužės 19 d. lietuvių kariuomenė užėmė Panevėžį. Bolševikai dar mėgino atsiimti Panevėžį, bet jiems nepasisekė. Birželio 2 d. lietuvių užėmė Uteną. Rugpjūčio 27 d. lietuvių Panevėžio ir Ukmergės rinktinės pasiekė Dau guvos krantus.

1920. I. 15 latviai su lenkais užėmė Daugpilį; ta data lietuvių kovos su bolševikais baigėsi.

Padėtis Lietuvoje 1919 m. gale buvo sunki. Pinigų išde nebuvo.

Juozas Mikštas

ŽINOMAM LIETUVOS KARIUI

Prie Vorkslės tu žuvai,
Prie Žalgirio - laimėjai,
Ir laisvę Lietuvai iškariavai,
Sužlugdęs siekius pavergėjų.

Apkeliavai pasaulį visą,
Ir kur tik tavo nekeliavai
Žygiuoti tau dar neįgriso.
Tarnaujant savo tautai.

Ir priešai net tave įkinkė
Į savo karinį vežimą.
Dešimtmečiai, liūdnei praslinkę,
Aprauda kruviną likimą.

Šešėliu pražūties niūriu
Pritemusi skaisčioji saulė.
O tu seniai jau žinomu kariu
Esi visam plačiam pasauly.

1984 m. lapkričio 23 d. išėivijoj

Algos valdininkams bei karininkams jau už 2-3 mėnesius nebuvo mokėtos. Vyriausybė suko galvą, kaip išėiti iš susidariusios padėties. Vesta derybos su anglais ir susitarė jiems parduoti linus, o už tai gauta iš Anglijos avansas 200.000 svarų sterlingų. Iš tų pinigų išmokėtos algos ir padengta kiti būtini valstybės reikalai.

Taika su Tarybų Rusija buvo pasirašyta 1920. VII. 12 d. Maskvoje. Rusija pripažino Lietuvos atsiskyrimą ir visišką jos nepriklausomybę sutarties nustatytoje teritorijoje su sostine Vilniumi. Lietuvos pusėje liko Ašmenos, Lydos, Gardino miestai. Bet 1920. VII. 12 sutartimi nebuvo nustatyta priklausomybė Suvalkijos pietinės dalies su Suvalkų ir Augustavo miestais; dėl jų Lietuva turėjo susitarti su lenkais.

Karo nuostoliams atlyginti Tarybų Rusija davė Lietuvai 3 milijonus aukso rublių, kas sudarė 15 mil. litų.

"Aušra" Nr. 36 (76). Lietuva, 1983 m. balandis.

Vakarų pasiekė tik šiomis dienomis.

AMERIKA SURASTA PRIEŠ 500 METŲ

Popiežius Jonas Paulius II spalio 12 d. Dominikos respublikos sostinėje iškilmingai pradėjo Lotynų Amerikos kontinento evangelizacijos 500 m. jubiliejų, kuris bus atžymėtas išstisus devynerius metus, iki 1992 metų, Amerikos atradimo datos. Šio jubiliejaus atidarymas kaip tik ir buvo pats pagrindinis dabartinės Popiežiaus kelionės Amerikon įvykis. Dominikos saloje Amerikos atradėjas Kristupas Kolumbas 1492 m. spalio 12 d. pastatė pirmą kryžių Amerikos kontinento, o jį lydintys misijonieriai čia aukojė pirmąsias šv. Mišias. Tad natūralu, kad šio istorinės reikšmės įvykio jubiliejus buvo pradėtas toje pačioje Dominikos saloje iš kurios pradėjo sklisti Evangelijos šviesa į visą Lotynų Amerikos kontinentą.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Čikagos Vilniaus Krašto Lietuvių sąjunga spalio 7 d. surengė Vilniaus Dieną. Prie žuvusių dėl Lietuvos Laisvės paminklo ir nukankintų už Vilniaus kraštą pagerbimui buvo padėtas gyvų gėlių vainikas. Simbolinę aukuro ugnį uždegė vilniečių sąjungos narys Juozas Lekas. Akademinė dalyje Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos centro valdybos pirmininkas Albertas Misiūnas pareiškė, kad minint Vilniaus užgrobimo dieną turėtų būti minėti ne tik vilniečiai, bet ir visi lietuviai. Juk Vilnius buvo ir yra visos Lietuvos sostinė, krauju įrašyta Lietuvos istorijoje. Lapkričio 4 d. Tėvų Marijonų koplyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios už žuvusius kovose dėl Vilniaus. Vilniečiai, kaip Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis, aktyviai dalyvauja Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veikloje.

— Amerikos Lietuvių Kongresas buvo sušauktas Čikagoje spalio 27 ir 28 dienomis pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovoję už Lietuvos išlaisvinimą, pareikšti padėką už paramą ir pasisakyti dėl JAV vedamos politikos Lietuvos išlaisvinimo reikalui, aptarti pasirošimą specialiai akcijai, reikalaujančiai plačios visuomenės įsijungimo bei paramos. Kongresas išsklausė Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos pranešimą. Amerikos Lietuvių garbės komitetas įėjo 25 senatoriai, 98 kongresmanai, 11 gubernatorių ir 46 lietuvių organizacijų pirmininkai.

— Vatikano radijo pranešimu, Šiluvos Dievo Motinos šventovėje iš visos Lietuvos susirinkę maldininkai spalio 13-tą dieną atšventė Fatimos Dieną. Bazilika, kaip paprastai tokiomis progomis, buvo perpildyta tikinčiųjų lietuvių. Iškilmingas šv. Mišias aukojė Skaisgirio klebonas kun. Leonardas Jagminas, asistuojamas Butkiškės klebono kun. Antano Jodelio ir Ariogalos klebono kun. Jono Kazlausko ir kitų. Dauguma maldininkų priėmė šv. Komuniją.

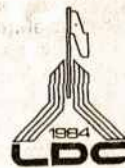
— Vakarų Vokietijoje išėjo Eltos informacijų biuletenio vokiečių kalba naujas - spalio-gruodžio mėnesių numeris. Jame daugiausia rašoma apie švento Kazimiero jubiliejaus paminėjimą Vilniuje ir laisvajame pasaulyje ir raginamas laisvasis pasaulis paremti lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės bylą.

— Krokovoje leidžiamas lenkų katalikų laikraštis "Tygodnik powszechny" rugsėjo 9 d. laidoje praneša apie Popiežiaus Jono Pauliaus II aukotas šv. Mišias lietuvių kalba rugpjūčio 25 d. ir apie jo kalbą pasakytą per Vatikano radiją Lietuvai. Įdomu dar tai, kad šis laikraštis yra Lenkijos komunistinės valdžios cenzuruojamas.

— Lenkijos pagrindyje veikiančios liberalų partijos mėnesinis žurnalas "Niepodleglosc" birželio laidoje skelbia vieną "Solidarumo" unijos atsišaukimą, kuriame sakoma, kad ateities Lenkija turėtų palaikyti glaudžius santykius su nepriklausoma Lietuva, Gudija ir Ukraina. Ateities siena Rytprūsio se tarp Lietuvos ir Lenkijos turėtų eiti į šiaurę nuo Karaliaučiaus. Ji būtų nustatyta diplomatinio keliu.

SUSITIKSITE DAUG DRAUGŲ
LIETUVIŲ DIENOSE CANBERROJE

Keičiasi komunistinės Kinijos veidas

Nusigręžia nuo rusiško komunizmo, suka Vakarų link

Spalio 1 d. komunistinė Kinija labai iškilmingai atšventė komunistinio režimo įvedimo savo krašte 35 m. sukaktį. Pagrindinės iškilmės įvyko sostinės Pekino miesto aikštėje, kur 1949 m. "didysis vairuotojas" Mao paskelbė Kinijos liaudies respublikos įkūrimą. Dabar, praslinkus 8 metams nuo diktatoriaus Mao mirties, dabartinis Kinijos vairuotojas Teng Hsiao - ping paskelbė iškilmingą deklaraciją, kad šiuo metu vienas milijonas kiniečių yra "išvaduoti iš valstybinės vergijos". Vietoje Mao sukurtų komunų ateina "reformuotas komunizmas". "Mes duodame Kinijai naują veidą" - skelbė Teng deklaracija.

Dabartinis Kinijos diktatorius Tengas yra jau 80 m. amžiaus. Mao laikais jis buvo vienas didžiausių komunistinio režimo valdžios šūlių, tačiau nepritarė griežtai Mao teroro linijai. 1966 m. jis buvo degraduotas, tačiau kiek vėliau vėl iškilo į vicepremyerus. Po to dar kartą buvo pažemintas, bet galvos jam, kaip tai įprasta pas komunistus, Mao kaž kodėl nenuėmė. Po Mao mirties jis vėl iškilo ir po kurio laiko paėmė valdžią į savo rankas.

Jis ir pasuko komunistinės Kinijos gyvenimą kapitalistinės sistemos link. Mao laikais sukurtos milžiniškos žemės ūkio komunos (ligi 50.000 valstiečių) buvo panaikintos. Kiekvienam komunos nariui, nežiūrint ar jis vyras ar moteris, ar suaugęs ar vaikas, ar komunistas ar ne, buvo paskirtas vienas žemės sklypas, kurį turi valditi tiečiai išdirbti. Kaimų seniūnus išsirenka patys gyventojai, neatsižvelgdami, ar kandidatas komunistas ar nepartinis. Buvusių kolchozų traktoriai ar kiti stambesni įrankiai naudojami visų privačių žemės sklypų išdirbimui. Savo ruožtu valstiečiai išlaiko vietines gydymo įstaigas, mokyklas, klubus. Mao laikais buvo nustatyta, kad kolchozininkas gali laikyti tikrai vieną kiaulę savo reikalams, o kitą skirtą valstybei. Panašiai su paukščiais ir smulkiais gyvūlėliais. Dabar valstietis gali laikyti tiek gyvulių, kiek sugeba išmaitinti, o gautus produktus gali sau sunaudoti ar parduoti tiek valstybei, tiek privačiai rinkai, kuri vėl leista veikti. Buvusio kolchozininko šeima dabar uždirba 10.000 juanų daugiau per metus, kaip anksčiau, nes parduoda ligi 12 kiaulių ir išauginą kitų produktų - javų, daržovių, vaisių. Naujieji ūkininkai statosi sau naujus namus, gręžia šulinius, įsiruošia patogumus. Kiniečiai yra

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

darbšti tauta, tačiau dėl blogos valstybinės santvarkos jos žmonės mirė badu išstisus šimtmečius. Įvedus komunas, badą kentė 17 milijonų žmonių. Dabar, panaikinus kolchozus, visi kiniečiai yra sotūs.

Reformos vykdomos ir pramonės bei prekybos srityse, nors čia yra daugiau sunkumų, kaip žemės ūkyje. Greta valstybinių krautuvių kuriasi ir privačios. Prekių kainos įvairuoja - tarpais vienoje, kitą kartą kitose brangiau ar pigiau, bet skirtumas nedidelis. Leidžiamos ir privačios įmonės, amato, remonto dirbtuvės. Tiesa, šiuo metu oficialus bedarbių skaičius Kinijoje siekia 45 milijonus; tai didelis skaičius, bet gal nėra peraukštas, turint galvoje milijoną šalies gyventojų. Panašios įmonės reformuojasi, didina gaminių asortimentų skaičių. Vis daugiau atsiranda plataus vartojimo prekių. Dar prieš 10 metų kiniečių merginos idealas buvo turėti: dviratį, termozą, laikrodį žadintuvą, rašyklą, ventiliatorių. Tai tas "idealas" dabar yra jau aukštesnio laipsnio, nori turėti: foto, radijo aparatus, siūvamąją mašiną, rankinį laikrodėlį, o kartais ir šaldytuvą, nors pastarąjį turi vos 1,7% visų kiniečių šeimų.

Krautuose, restoranuose yra apšaliai įvairių prekių, tačiau kiniečio uždėtis dar tik labai ribotai leidžia jam reikalingus dalykus įsigyti. Bet reikalai gerėja.

Kinijos komunistų partija didžiausia pasaulyje. Ji priskaito 40 milijonų narių, tačiau joje nėra ankstesnio entuziazmo, nes tiek valdžios žmonės, tiek patys nariai gerai žino, kad komunizmas neatneša Kinijai laimės.

Taigi Kinijos vadai orientuojasi ne į Sovietų Sąjungą, kuri padėjo sukurti Kinijoje komunizmą, bet į Vakarų kraštus. Nebekoneveikiami "Vakarų kapitalistai". Visi prieš juos nukreipti šūkių iš viešųjų vietų pranyko. Net apie Ameriką, kuri laikoma didžiausiu komunizmo priešiu, dažnai sakoma: "Ji yra mūsų draugas".

Tačiau kiniečiai daugiau linkę sekti ne JAV, bet Japoniją ir Vakarų Vokietiją. Pirmoji yra artimiausias kaimynas, aukštos pramonės ir technikos specialistų kra-

tas, o Vokietija - taip pat panašiai šalis, kinams labai patraukli, pamo kanti, tik atstumas ligi jos didesnis. Nežiūrint to, techniniai ir prekybiniai ryšiai su ja stiprinami. Neseniai Kinijoje su savo delegacija lankėsi Vakarų Vokietijos kancleris. Čia jis buvo labai šiltai sutiktas, Kiniečių orkestras, sugrąžęs komunistinės revoliucijos giesmę "Visi paukščiai jau suskrido", čia pat kanclerio ir jo delegacijos garbei užtraukė kaizerinės Vokietijos karinį maršą "Senieji draugai" (Alte Kameraden), rodosi, nebegojama ir pačioje Vokietijoje... Pažymėtina, kad komunistinė Kinija tikraja Vokietijos tradicijų paveldėtoja laiko ne Rytų, bet Vakarų Vokietiją.

Su kancleriu Kohliu į Kiniją buvo nuvykę ir pora tuzinų Vokietijos pramonininkų. Anksčiau ir dabar sutarta, kad Vakarų Vokietija pastatys Kinijai: 2 atominės jėgainės, paleis 2 televizijos satelitus, įruoš Volkswageno automobilių fabriką su 20.000 metinė produkcija, atliks kai kuriuos Kinijos žemės gelmių tyrimus ir kt. Komplicuotos Kinijos - Vokietijos prekybos derybos tęsis dar ilgesnį laiką, bet prekių pasikeitimo apyvarta didinama.

Ryšys su ekonominiu gyvenimu pagerėjimu, keičiasi ir Kinijos veidas. Merginos vėl nešioja ilgus plaukus, be baimės, kad komjaunuoliai nurautų joms kasas. Išdygo plaukų šukavimo įstaigos. Batukus su 6 cm ilgumo kulnėmis nešioja ne tik eilinės kaimietės, bet ir Kinijos kariuomenėje tarnaujantios merginos. Mao laikais visi kiniečiai, vyrai ir moterys, nešiodavo tamsios spalvos "uniforminius" vie no sukirpimo drabužius. Dabar atsirado Vakarų kraštų pavyzdžiu pasiūtų įvairių spalvų paltų, kostiumų, švarkų, palaidinių, marškinių, ir kitų aprangos dalykų. Tai gi Kinija nebėra vienaspalvis mėlynasis skrusdėlynas, koku ji buvo Mao laikais. Kinijos teatruose statomi veikalai su tradiciniais kinų demonais bei slibiniais, šokami tradiciniai šokiai, neengiami ir Vakarų kraštų operų. Milijonai kiniečių šoka fokstrotus ir kitus vakariečių šokių.

Sie ir kiti, čia nesuminėti, pasikeitimai galimi dėlto, kad patys Kinijos vadai pamatė, kad rusiškasis komunizmas neatneša gerovės bei laimės.

Caracas, Venezueloje liepos 21-25 dienomis įvyko aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas, kuriam PLB valdybai atstovavo vicepirm. Milda Lenkauskienė. Kongreso studijų dienų metu M. Lenkauskienė skaitė paskaitą "Išeiivijos tautiniai rūpesčiai". PLB valdybos atstovė turėjo progą susitikti su P. Amerikos LB darbuotojais, patirti jų nuotaikas, rūpesčius, pagaidavimus. Po kongreso M. Lenkauskienė lankėsi Bogotoj, Kolumbijoje, kur susitiko su vietos bendruomenininkais. PLB vicepirminkės nuomone, Pietų Amerikos lietuvių kongresas, nors dalyviais ir negausus, buvo gerai suplanuotas ir pravestas. Didele dalimi tai Venezuelos LB krašto valdybos pirminniko dr. Vyt. Dambravos nuopelnas.

įvykiai

● **Viktorijos Darbo partijos** valdžia bando uždaryti Sv. Raštu paremtas nepriklausomas privačias mokyklas, nes tos mokyklos moko vaikus klausyti Dievo, ištikimybės savo tautai ir tų mokyklų standartas yra toks aukštas, kad tuo sugėdina valdiškas mokyklas. Darbo partijoj vyraujanti dalis išpažįsta ateizmą ir anarchiją, tai jiems Dievo priminimas yra labai nemalonus, - praneša "The Herald" XI. 7.

● **Sydnejus.** Praėjusią savaitę smarkios liūtys sukėlė potvynius, kai per 24 valandas tiek priėjo, kiek kartais pavasario metu neprilydavo per visą mėnesį. Federalinė ir NSW valdžia paskyrė \$ 10 milijonų pataisyti sugadintus kelius ir namus. Iš potvynio apsemtų vietų buvo evakuota apie pora tūkstančių gyventojų.

● **Melbournas.** Žurnalistas Anthony McAdam "The Herald" XI. 9 rašo, kad Australijos ABC radijas ir televizija gudriai žmones nutelkia prieš Amerikos prezidentą Mr. Reagan ir ruošia kelią Australijai pasitraukti iš ANZUS sutarties, ką šiemet jau padarė N. Zelandijos vos išrinkta Darbo partija.

● **Amerikos satelitas** filmavo sovietų laivus Juodosios jūros uoste, kai vienas jų pasikrovęs karo medžiagos plaukė per Atlantą į Kubą, paskui pasuko aplink Pietų Ameriką ir iš Pacifiko nuplaukė į Nakaragvos uostą. JAV užprotestavo, kad Rusija čia atvežė komunistų valdžiai karinius helikopterus ir srausinius lėktuvus. Maskva paneigė, kaip visuomet nei gja, kas jai nepatinka.

● **Florida.** Amerikos erdvėlavis jau 14-tą kartą paleistas į erdvę lapkričio 8 d. Tarp kitų uždavinių erdvėlavis paleido naują satelitą ir pagavo vasario mėnesį paleistus ir neveikiančius satelitus. Erdvėlavis padaręs 126 pilnas orbitas grįš į žemę lapkričio 16 d.

● **Jeruzalė.** Vokiečių turistų autobusas aplankęs Palestinos šventas vietas dar buvo nuvažiavęs į Egipto Sinajų, iš ten grįždamas kelis kartus apvirto, užsimušė 6 vokiečiai, 25 keleiviai sužeisti.

● **Amman.** Jordano karalius Hussein susuko nuo Amerikos, kai JAV valdžia nebeperduoda Jordanui žadėtų 1.300 Stinger priešlėktuvinių raketų ir karalius planuoja panašius raketų gauti iš Rusijos. Jis kritikuoja Amerikos valdžią, kad ši palaiko Izraelį, - praneša "Jewish News" XI. 9.

● **Švedijos valdžia** suteikė pagėdelio teisę vienam tarptautiniu mastu pagarsėjusiam sovietų mokslininkui, kai jis su sovietų delegacija buvo atvykęs į Stokholmą dalyvauti Tarptautiniame inžinerijos mokslo suvažiavime. Kol kas jo pavadė neskelbiama.

● **Iš Etiopijos** pranešama tragiška padėtis, kur dėl sausras, bado ir alkio miršta tūkstančiai žmonių. Siemet vien tik Etiopijos šiaurėje badu mirė daugiau negu 100.000 negrų. Italijos dienraštis "Il Giornale" rašo, kad komunistų valdomi kraštai Etiopijai veža ginklus, o maisto - tik Vakarų kraštai. Nežiūrint to, komunistų valdžia Etiopijoj dėkoja komunistų kraštams už pagalbą, o Vakarų kaltina, kad permažai rūpinasi badaujančiais. Afrikos viršūnių konferencija Addis Abeboje prasidėjo lapkričio 13 d. Etiopijos valdžia savo 10 metų sukakčiai atžymėti, kai 1974 m. rugsėjo mėnesį nuvertė imperatorių Haile Selassie, išleido tarp \$ 180 - \$ 240 milijonų įvairiom iškilmėm ir propagandai, bet nesirūpina milijonais iš bado mirštančiais savo gyventojais.

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

KARIUOMENĖS ŠVENTEI

Vis budėkime! Gal jau savanorių nuvyto juos puošę vainikai. Gal beženklus kapus jų apaugo žolė, bet jų siekiai gyvi mums palikę šaukia dirbti, ją atkurti ir mylėt. Savanoriai, šauliai ir kariai! Jūs kaip trys sūnūs garbingi tos pačios motinos - brangios Lietuvos. Jūs lyg tie trys lapai lelijos, sujungti likiminei kovai ir jos pergalės vainikui pagarbiam.

Visa širdim ir meile minim jus Kariuomenės ar šaulių šventėse, minime visur, kur Lietuvos lemtingos dienos ir regim: čia jos pergalės - laisvės džiaugsmas, čia vergių suteimoj skausmingoji.

Ačiū Tau, Viešpatie, kad davei mums ryžtingus būrius Savanorių, pilkuosius brolius Šaulius ir Karius, kurie ryžtinga kova buvo verta dangaus stebuklo - laisvės.

Ačiū Tau, Viešpatie, kad nūnai šioje taip brutalių jėgų ir smurto priespaudoj vedi mūsų tautą didvyrių keliais.

Dar pasaulis nespėjo išgirsti, o ir mes ar pajėgiam suprasti, k darieš kia 30 tūkstančių jaunų gyvybių žengiančių mirties keliais prieš baisų kolosą azijatų ir tankų, kai laisvės prošvaisčio nė kibirkštėlės nežvelgsi vergijos gaubiančioj nakty!

Ar mes suprasim kada, Dieve, ką reikią kovoti ir mirti be vilties? Bet ne, jie tikėjo viltim — net prieš viltį! Kad tik mes taip tikėtume!

Ačiū Tau, Viešpatie, kad ir nūnai mums pašaukti jaunų didvyrių lyg naujų laisvės žibintų, kaip Romas Kalanta, Simas Kudirka, Nijolė Sadūnaitė, arba užgrūdintų kovos veteranų, kaip Balį Gajauską, Viktorą Peškų, Algirdą Žyprę, Petrą Pliumpą, Povilą Petronį, Juozą Gražį, Vladą Lapienį, Vytautą Skuodį, Julijų Sasnauską ar Petrą Paulaitį, kurių didžios laisvės dvasios nė kalėjimais, nė kacetų siaubas palaužti nepajėgia ir nepajęs, jei tik mes nepaliausim budėję savo žygiams, darbais ir maldom.

Be abejo yra ir išimčių - juk nėra tautos be išdavikų. Bet už jų pragaištingus darbus atsveria herojai, kurių mūsų tauta vargu ar yra tiek daug turėjusi kaip dabartyje.

Šiandien, deja, mes dar negalime ginklu kovoti prieš savo Tėvynės pavergėjus. Bet, ačiū Dievui, turime dar daug moralinių ginklų. Tai aktyvus dalyvavimas lietuviškoje veikloje - tautinių - lietuviškų pamaldų lankymas, palaikymas lietuviškų mokyklų, lietuviškos spaudos, rėmimas aukomis Tautos Fondo, Religinės Šalpos persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai, ieškojimas Lietuvai draugų kitataučių tarpe, supažindinimas pasaulio su mums padaryta ir daroma skriauda - tai vis kovos būdai, kuriems šioj laisvėj būdami esam įpareigoiti.

Ačiū Tau, Viešpatie, kad dar duodi mums laiko, bet suteik ir jėgų, kad jas panaudotume kilnesniam gyvenimui veiklioje Kristaus dvasioje, kad gyvendami tikėjimu — gyventume ir tiesai, tai tiesai,

Melbourno „Dainos“ sambūris dainuoja

Laimingi Melbourno lietuviai, nes čia dažnai skamba lietuviška daina, kuri ne tik dvasiniai gaivina mūsų sielą, bet artimai primena, kad esame tos pačios garbingos Vytauto Didžiojo tautos sūnūs ir dukros. Dainoje mes randame pasitenkinimą, dainoje randame nusiramimą. Su daina mes keliamės, su daina mes gulame ir per dainą išsakome giliausius savo sielos jausmus. Apie dainuojančius lietuvius daug yra kalbėta ir daug yra rašyta. Neišpasakytai gražiai apie tai pasakoja mūsų poetas Bernardas Brazdžionis:

Tu viena mane vilioji ir gyventi
šauki viena —
Nenumirštančio pasaulio
nenumirštanči daina —
Kad žydėtum, kad skambėtum,
tartum dieviška daina —
Stebuklingojo pasaulio
stebuklinga daina.

Jau 35-ki metai kaip Melbourne skambiai ir darniai dainuoja Melbourno Dainos Sambūris. Jis ne tik dainuoja, jis garsiai aiškina mums apie lietuvių kalbos grožį, apie vingiuotą mūsų gyvenimo buitį, apie istorinius mūsų tautos įvykius, apie mūsų tėvynę ir skausmingą mūsų ilgesį.

Su malonumu klausomės Sambūrio dainų harmoningo skambesio ir su malonumu stebime sambūričių puošnius tautinius rūbus, papuošalus ir matome, kad jų akyse dega gili meilė kaip pačiai dainai, taip ir bendram lietuviškam reikalui. Dėka jų sugebėjimo jausmingai perduoti dainuojamos dainos turinį, mus pagauna atitinkama nuotaika, kuri kartais mus verčia džiaugtis, kartais verčia ašaroti, o kartais atima mums esamo laiko supratimą ir mes grįžtame į praeitį, grįžtame į tėvynę ir ten keliaujame ir klaidžiojame Lietuvos laukais, slėniais, miškais arba vėl sėdime ramiai prie Baltijos jūros ir nugrimstame užuomaršon.

Kasmet būna Sambūrio metiniai koncertai. Kasmet per įvairius mi-

nėjimus ir parengimus Sambūris dainuoja. Kas antri metai Sambūris dalyvauja Australijos Lietuvių Dainų šventėse ir, be to, dažnai Sambūris aplanko kitas lietuvių gyvenamas vietas.

Atrodo, kad galėtų atsibosti lietuviškos dainos, galėtų atsibosti panaši koncertų programa, bet per jų koncertus vis būna pilnos salės klausytojų, kurie nuoširdžiais plojimais palydi kiekvieną dainą. Kažkokia magiška jėga mūsų skambiųjų liaudies dainų dilgina giliausius sielos jausmus ir šis pajaudinimas sukelia pasitenkinimą, kuris priverčia kiekvieną tautietį gerbti ir mylėti lietuvišką dainą.

Gruodžio mėn. 2 d. Melbourno Lietuvių Namų koncertinėje salėje įvyks Dainos Sambūrio metinis

koncertas, kurį turėtų išgirsti kiekvienas Melbourno ir apylinkių lietuvis, nes tai bus atskaitinis Sambūrio koncertas, kuriame sambūričiai stengsis parodyti savo pasiruosimą didžiai Dainų Sventei Canberroje.

Kviečiame kiekvieną Melbourno lietuvių atsilankyti į šį koncertą ir savo atsilankymu įrodyti, kad mes lietuviškai tikrai esame dideli savos dainos mylėtojai ir savo garbingo choro - Dainos Sambūrio - mėgėjai ir rėmėjai. Po šio koncerto vėl jausimės tautiniai daugiau sustiprėję, o dvasiniai būsimė geriau pasiruošę toliau žygiuoti ateitin.

Iki pasimatymo Sambūrio metiniame koncerte!

Leonas Baltrūnas

POSĖDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Kai artėja metų pabaiga ir ALK Federacijos 17-tasis Suvažiavimas Canberroje Lietuvių Dienų metu gruodžio 30 d., tai ir šis posėdis lapkričio 12 d., vykęs Parapijos Namuose Kensingtone, daugiausiai ir sukosi suvažiavimo reikalais. Posėdis pradėtas malda. Suvažiavimo darbotvarkę pateikė Federacijos pirm. Valentinas Čižauskas ir ji detalai buvo diskutuojama. Gal svarbiausias punktas buvo naujos Valdybos sudarymas. Iš dabartinės Valdybos kadenciją baigiant pasitraukia keturi nariai. Jų vieton su Dvasios Vadovo kun. Pr. Vasario, talka buvo surasti nauji valdybos nariai ir kandidatai, kurie davė savo sutikimą. Tad Suvažiavimo metu sudaryti naują Valdybą nebus jokia problema, kai prie lietuviško - katalikiško darbo ir šiandieną atsiranda darbininkų, jaučiančių pareigą Dievo ir Tėvynės Lietuvos labui skirti savo jėgas. Federacijos pats pagrindinis darbas - "Tėviškės Aidų" leidimas ir sutelkimas reikalingų finansų, kai vien tik iš prenumeratos laikraštis negali išsilaikyti. Tad Federacijos Valdyba prašo visų skaitytojų iš

anksto apsimokėti prenumeratą, kad nereiktų vėl ieškoti žmogaus, kuris rašytų ir siuntintų paraginimus. Prenumerata visuomet turi būti apmokėta iš anksto metams baigiantis už ateinančius metus. Kas norėtų gauti administracijos pakvitavimą, turėtų pridėti pašto ženklą atsakymui. Keičiant adresą pridėti \$ 1, kai maždaug tiek kainuoja nauja adreso spausdinimo matrica. Ypatingai Valdyba prašo, kad tie, kurie visus metus gavo laikraštį, o dar neapsimokėjo, kad be laukimo prisųstų šią skolą. Sekantis ir paskutinis dabartinės Valdybos posėdis bus gruodžio 10 d.

PD

Maloniai kviečiame visus į
**MELBOURNO DAINOS SAMBŪRIO 35 METŲ
JUBILIEJINĮ KONCERTĄ**
Gruodžio 2 d., sekmad., 2.30 v. p.p.
Programoje dalyvaus taip pat ir mūsų jaunieji šokėjai ir dainininkai!
L A U K S I M E - Melbourno Dainos Sambūris

kuri yra didžiausia priešingybė ateistiniam melo, apgaulės ir smurto pasauliui, nes Kristaus tiesa, kuria mes gyvename, yra stipresnė už pasaulį. Kad gyvendami tikėjimui - gyventume ir meilei, kuri ir šį pasaulį sutvėrė.

Susispieskit krūvon, Lietuvos sakalėliai, išblaškykit miglas jus galingsais sparnais. Ir stovėkit tvirtai, kaip jauni ažuolėliai. Kovą skelbkit audrom ir sunkiausiais laikais, kraštui būkit sargais!

Prelatas Petras Butkus, MBE

ROMA

Pasinaudodami saulėta diena, daug tūkstančių maldininkų buvo susirinkę šv. Petro aikštėje bendrai "Viešpaties angelas" maldai su Šventuoju Tėvu. Popiežius Jonas Paulius II ragino maldininkus rožančiaus malda ištvėringai išreikšti savo pasitikėjimą Švenčiausio Dievo Motinos globa. Būkime tikri, kad Dievo Motina mato mūsų rūpesčius ir mūsų troškimus ir meldžiasi drauge su mumis!

LRTV

TUNTO ISKYLA

Melbourno Džiugo Tunto metinė iskyla įvyks gruodžio 1 d., šeštadienį, prie Rye pajūrio. Skautai renkasi prie Lietuvių Namų 9.30 val., iš kur autobusais vyksim į iškylos vietą. Skautai ir skautės važiuoja nemokamai ir maistas jiems bus parūpintas. Kviečiame tėvelius, skautų rėmėjus kartu iškyloje dalyvauti. Jiems autobusu ten ir atgal \$ 5. Visi dalyviai užsirašo pas brolių Algį Simkų, tel. 578 4319 ar asmeniškai prie bažnyčios arba pas tuntininkę, tel. 370 5173. Vyks tamedžiugo Tunto darbo uniforma, pasiminti pilną, tvarkingą skautų uniformą, kuri bus reikalinga Tunto sueigai.

Džiugo Tunto Tuntininkė

Naujų kunigų paruošimas

Ką šiuo klausimu sako Vatikano II Susirinkimo dekretai

Kun. Dr. P. Daukyns

Didesnis atidumas dvasiniam auklėjimui. Šis dvasinis auklėjimas turėtų būti glaudžiai susijęs su moksliniu ir sielovadiniu formavimu. Vadovaujant Dvasios Tėvui, turėtų būti vykdomas tokiu keliu, kad studentai galėtų išmokti gyventi asmeniškai ir nuoširdžiai su dangiškuoju Tėvu per Kristų Šven-toje Dvasioje. Kai savo šventimais taps kunigas panašus Kristui, turėtų įprasti artimai su Kristumi bendrauti savo gyvenimo visose detalėse. Kunigas turėtų taip gyventi Kristaus Prisikėlimo paslaptimi, kad žinotų kaip tą perduoti sau pavestimi tikintiesiems. Kunigas savo pasiruošimo metu turėtų būti išmokytas ieškoti Kristui ištikimų apmąstymų šventųjų paslapčių, ypatingai Eucharistijos ir kunigui įpareigotų Dieviškos Tarnybos Bažnyčios maldų. Taip matys Kristų vyskape, kuris išsiuntė skelbti Dievo žodį ir žmonėse, pas kuriuos nusiuntė, ypatingai vaikams, silpniems, nusidėjėliams ir netikintiems. Taip kunigas su meile ir pagarba šauksis Marijos, kurią Kristus mirdamas ant kryžiaus Ją pavedė savo mokiniais.

Studentai pasiruošimo metais kunigystei turėtų labai gerai susipažinti su Bažnyčios paslaptimi, kurią Susirinkimai ypatingai iškelia. Bažnyčios jausmas turėtų pasireikšti nuolankiu ir sūnišku atsidavimu Kristaus Vietininkui - Popiežiui, ir po šventimų ištikimai bendradarbiauti su savo vyskupu, harmoningai su visais kunigais. Tokiu būdu kunigas liudys tą vienybę, kuri žmones patraukia prie Kristaus. Turėtų išmokti su entuziazmu dalyvauti Bažnyčios gyvenime, atsi-menant šv. Augustino žodžius: "Žmogus turi šventosios Dvasios tokiu mastu, kuriuo jis myli Bažnyčią".

Studentai, kurie seka garbingą celibato tradiciją, turėtų būti rūpestingai paruošiami šiam luomui.

Jei dėl Dangaus karalystės atsisako moterystės ir stipriai laikosi Viešpaties su nepadalinta meile, tada jie yra prisikėlimo ir būsim-ojo gyvenimo liudininkai.

Seminarijos gyvenimo disciplina

Baigėsi drėgna ir vėsi vasara okup. Lietuvoje. Daug lijo ir temperatūra rugpjūčio 26 d. nukrito kai kuriuose rajonuose (Plungė, Kelmė) net iki dviejų laipsnių šalčio. Rugsėjo mėnesį ji svyravo tarp 10-14 laipsnių. Miškai jau pageltę ir kraštas ruošiasi žiemai, ne be rūpesčių, kaip apsiginti nuo šalčio, kada pradeda neveikti centraliniai apšildymai dėl dažnų gedimų.

Valdžia susirūpinus laiku užbaigti bulvių kasimą. O tas nelabai sklandžiai eina. Meros tarybiniam ūkyje (Švenčionių rajone) dar nesuremontuotas kombainas, nors po pieriuose užrašyta, kad jis yra sutvarkytas. Mašinų aikštelėje stovi nevartojama bulvių kasimo mašina, kuri buvo importuota prieš 3 m. ir niekad nepaleista į darbą. Tuo tarpu yra pavojus, kad gali pradėti šalti ir derlius likti neuimtas.

Skritutiškėj po bulvių nukasimo surasta po 27 maišus bulvių paliktų žemėje, o Šumausko kolūkyje po 25 centnerius hektare. Svirų tarybinuose ūkiuose prikasta tik po 89-104 centnerius iš hektaro, vietoj planuotų 165 centnerių dėl apleidimo žolėmis ir varpučiu. Nemažai ūkių pardavė valdžiai iki rugsėjo vidurio tik 10% išpareigoto kiekio. Supirkimo punktai supirko tik 60 tonų iš numatytų 620 (Švenčioniuose). Valdžia sako, kad reikia daugiau organizuotumo, atsakomybės, o ne teisintis, kad trukdo blogas oras, bet Kremliaus vada irgi tuo pačiu teisinga Rusijos menką derlių ir jų niekas nebara.

turi būti žiūrima ne tik kaip stipri apsauga bendruomenės gyvenimui ir artimo meilei, bet būtina dalis pilnutinės auklėjimo sistemos. Jos tikslas įdiegti savitvardą, paremti asmenybės tvirtą subrendimą ir suformuoti kitus charakterio bruožus, kurie yra naudingiausi tvarkingam ir vaisingam Bažnyčios darbu.

(Bus daugiau)

AUKODAMI TAUTOS FONDUI,

REISKIAME SOLIDARUMĄ

KOVOJANČIAI LIETUVAI !

TF Atstovybė Melbourne

RUDUO LIETUVOJ

Tarp kita ko, bulvių derliai Lietuvoje, kurie bene bus vieni iš didžiausių Sov. Sąjungoje, nėra aukšti: iš vieno maišo sėklų gaunama tik apie 5 maišus naujų bulvių. Geras derlius skaitomas 7-10 maišų arba 210-260 centnerių iš hektaro, o labai geras - 300 centnerių.

Aišku, ne viskas prasideda ir baigiasi su bulvių kasimo ir jų supirkimo ir išrinkimo sunkumais. Lietuvoj nepamiršta ir mūsų išeivų ir ypač mūsų spaudos laisvame pasaulyje. "Tiesa" visokių "aukščiausių" Tarybinės Lietuvos organų dienraštis, susidedas iš 4 vargių puslapių užpildytų Politbiuro Kremliuje neaiškiais pranešimais ir Vilniaus vietinės valdžios raginimais daugiau dirbti, greičiau darytis internacionalistais (ne fašistais lietuviais) ir instrukcijom apie propagandisto praktiką (matyt, kad po 44 metų gyvenimo rojui dar vis reikia propaganda ištinkinti žmones, kad tai iš tikrųjų yra rojus, ne pragaras), nepagailėjo geros dalies vieno puslapio, vienos lietuvaitei lankiusios Lietuvą "garbei". Taigi minėta "Tiesa" savo rugsėjo 22 d. laidoje pradeda: "Pamfletas - Keisti Sapnai". Toliau seka: "Kasmet Lietuvoje viešai daug tautiečių iš įvairių šalių.

Tarp jų buvo ir D. Baltutytė, kuri pas mus viešėjo kartu su savo mokslo draugais. Grįžusi ji parašė į emigracinį reakcinį laikraštį "Europos Lietuvai". Tie išpūdžiai buvo tiek primityviai pikti, kad patiko Vatikano radijui, kuris juos perskaitė kaip katalikiško sąžiningumo pa-vyzdį". Toliau autorius D. Baltutytės išpūdžių neperduoda, bet juos mėgina išjuokti pamfletinėj formoj. Tas, matyt, yra skirta suklaidinti Lietuvos žmones, kad jie pradėtų abejoti D. Baltutytės perduotais apie Lietuvą išpūdžiais ir pastabom. Tas įrodo, kad mūsų išeivų spauda ir ypač kai ji pasiekia Lietuvą radijo bangomis, jaudina Kremlių ir jo tarnus Lietuvoje. Reikia dėti pastangų, kad daugiau panašių transliacijų pasiektų mūsų brolius Lietuvoje, kur jiems tiesos žodis yra sunkiai prieinamas per trukdomas rusų Lietuvai skirtas programas per Laisvo Pasaulio radijo bangas. Valdžia, sprendžiant iš jos elgesio ir žodžių, labai įdomaujasi mūsų programom ir spauda, kad nepaverstų niekais rusų įsakymu skleidžiamų propagandos melų. Okupuotoje Lietuvoje yra "garbinga" propagandistų specialybė. Jie turi važinėti su paskaitomis ir mokinėti "nesusipratusius" lietuvius pamiršti savo tautišką dvasią, savo istoriją, religiją ir tap-ti amžiniais Maskvos vergais užmirštant net savo kalbą. Aišku, kad Vilniaus tarybiniai veiksniai atkreipė savo rūstumą į mokinės D. Bal-

(Nukelta į 5 puslapį)

"AUSRA" NR. 41 (81), Lietuva, 1984 m.

UŽ DIDŽIUOSIUS IDEALUS

KRAŽIŲ KRUVINOSIOS DRAMOS SUKAKTIS

1983 m. sukako 90 metų nuo Kražių skerdynių. Kražiečiai ruošėsi šią šventą sukaktį tyломis paminėti rugpjūčio 21 d. per šv. Roko atlaidus. Bet ir tylų kražiečių pasiryžimą malda pagerbti už Bažnyčią mirusius kankinius išgirdo saugomo organai ir ėmėsi skubių priemonių. (Paskelbti kiaulių marą ir uždaryti visus kelius buvo jau vėlu). Šventės išvakarėse buvo griežtai įspėtas Kražių klebonas, kad nebūtų jokio minėjimo, kad nė žodeliu nebūtų prasitarta apie 1893 m. istorinį Kražių įvykį.

Šventės rytą į atlaidus vyksta maldininkai pastebėjo Kražiuose daug milicijos pareigūnų ir saugumiečių, kurie ypač stebėjo bažnyčioje jaunimą, prieš pamaldas einantį kryžiaus kelius.

Keliuose į Kražius uniformuoti milicijos pareigūnai uoliai tikrino vairuotojus, neaplenkdami ir maršrutinių autobusų. Vienas vairuotojas pasakė: "Matyt, kaip dabartinė valdžia solidarizuojausi su carizmu. Pavergėjų siekimai panašūs, tik pavadinimai ir priemonės kitos".

Šv. Roko atlaidų pamaldos ėjo įprasta tvarka. Nepaminėti Kražių kankinių vardai nei Mišių maldose, nei pamoksluose. Tik baž-

nyčioje ir šventoriuje neįprastai daug jaunimo; tik nuo vargonų pasigirdo kražiečiams negirdėtos, jaunais balsais giedamos giesmės, akompanuojamos styginiiais muzikos instrumentais; tik vieną momentą gauduliu suvirpėjo pamokslininko balsas, kai jis ne-drąsiai maldininkus kvietė "mylėti Bažnyčią taip, kaip mūsų bočiai mylėjo!.."

Pamaldos pasibaigė. Bažnyčia ištuštėjo. Išėjo iš bažnyčios, ašarą nubraukęs, paskutinis kunigas. Bet šventoriuje šimtai jaunimo vis dar neskubėjo skirstytis. Tarsi ko tai laukė, tarsi šventei ko tai dar trūko... Pagaliau jaunimas sukluo ant kankinių krauju aplaistytos žemės ir, garsiai kalbėdami Rožančių, pradėjo kelias eiti apie bažnyčią. Bažnyčią apėję ir klūpomis suėję į bažnyčią, maldininkai sugiedojo "Marija, Marija", "Lietuva brangi" ir, pagaliau, Mišiomis už Kražių ir visos Lietuvos kankinius šventė buvo užbaigta.

KRAŽIEČIAI SAUKIA KOVOTI

Kražių bažnyčios gynimo istorija XIX a. pabaigoje buvo pasauliui žinomas įvykis. Tačiau šiandien ne vienas lietuvių Kražių kruvinoji drama yra paslaptis. Todėl 90 me-

tų sukakties proga pravartu iš tolimos perspektyvos pažvelgti į šį įvykį ir jį apmąstyti.

1893 m. lapkričio 22 d. rusų carinės imperijos valdžia suruošė kruvinas skerdynes kražiečiams, neduodantiems uždaryti bažnyčios. Į kražiečių didelį prisirišimą prie savo bažnyčios, į jų nepaklusnumą valdžios sauvalei, okupantai atsakė neregėtu žiaurumu. Maldininkų minias mušė geležimi sagstytais bizūnais, kardais, trypė arklų kanopomis, šaudė pistoletais, kitus vijo iki Kražantės, kur jie, bėgdami per lūžtantį ledą, prigėrė. Šventoriaus žemę aplaistė kankinių kraujas. Išvaikius minią iš bažnyčios, toliau buvo tęsimai kruvini plakimai, vykdomi areštai. Bažnyčia buvo išniekinta, altoriai išdažyti, aplinkiniuose kaimuose buvo kazokų prievartavimas mirė. Vienas tėvas, gynęs dukters neaktalybę, buvo užmuštas. Nėgana to, aktyvesni beginkliai bažnyčios gynėjai buvo kišami į kalėjimus, teisiami, siunčiami į katorgą. (Ginkluoti užpuolikai visada kaltina užpultuosius).

Tačiau istorijos teismas parodė, kas turi būti sodinamas į kaltinamųjų suolą ir kieno pusėje yra tiesa.

Gaila, kad ši tiesa ypač šiandien daugeliui mūsų liko nesuprantama ir net nežinoma. Ne tik jaunimas, bet ir senesnieji inteligentai aiškiai nesusigauda, kas yra nutikę Kra-

Sudiev Vincui Kazokui

Australijos Lietuvių Bendruome ne sukrėtė šurpi žinia, kad spalio 30 d. šį pasaulį staiga apleido širdies priepuolio ištiktas "Mūsų Pastogės" redaktorius Vincas Kazokas.

Dar būdamas gimnazistas susipažino su legendarine asmenybe Lietuvoje prof. Dr. Juozu Eretu ir kurį laiką buvo jo asmeniniu sekretorium. Be abejo prof. Eretas turėjo didelę įtakos besivystančiai jaunai Vinco asmenybei. Vincas jungiasi į ateitininkų eiles ir kurį laiką buvo kuopos pirmininkas. Kaip ir daugumai ateitininkų aktyvistų ir "Vincui teko už šią veiklą nukentėti.

Į Australiją atvyko 1949 m. ir prašė sidėjo sunkus kūrimosi darbas. Vokietijoje vedė Genovaitę Budreikaitę, kuri prieš atvykstant į Australiją pradėjo studijuoti odontologiją. Paskutinius tris kursus teko pabaigti Sydnejaus universitete. Čia Vincas iš savo menko uždarbio fabrike sudarė sąlygas savo jaunai žmonai baigti mokslą, įsigyjant dantų daktarės diplomą. Vincas laisvu laiku rašė ir įvairius lietuvių laikraščius bei žurnalus, kūrė naujas poezijos eiles.

Atsistojus truputį tvirčiau ekonominiai, 1961 metais Vincas Kazokas perima redaguoti bendruomenės laikraštį "Mūsų Pastogę". Vincas Kazokas nevengė ir kontroversinių straipsnių bei vedamųjų. Vis tik lietuvių šie kontroversiniai straipsniai buvo kitaip suprasti ir "Mūsų Pastogė" buvo atsidūrusi laikinoje krizėje. Laikiniai buvo pasitraukę iš "Mūsų Pastogės" redaktoriaus pareigų, bet sunormalėjęs sąlygomis Vincas vėl grįžta prie "Mūsų Pastogės" vairo ir čia išbūna šiose pareigose iki jo paskutinio atodūso.

Vincas savo laiku buvęs karštas katalikas, bet savo gyvenimo antroje pusėje religijos nepapraktikavo. Toli gražu negalima pasakyti, kad negyveno ir nerašė krikščioniškai.

Jo gyvenimo moto buvo: Ziūrėk, kaip gyveni ir ką gero veiki.

Pagal šeimos pageidavimą, Vinco laidotuvės buvo be religinių apeigų. Lapkričio 2 d., Vėlinių dieną, vakare, laidotuvių išvakarėse buvo atsiveikinimas su velioniu Vincu Lietuvių laidojimo biure Fairfield. Vincas gyveno labai kukliai, tai ir jo karstas buvo tik baltų pušinių lentų, be jokių blizgučių. Vinco palaikai gulėjo tautinių raštų audekle, pridengtam mūsų tautine Trispalve. Rankose vietoj religinio ženklų - ažuolo lapas.

Atsiveikinimo eigą koordinavo šeimos pakviestas Jonas Zinkus. Tarp vargonų gedulingos muzikos garsų bei dainų Kur giria žaliuoja, Beauštanti aušrelė ir kitų, su velioniu Vincu Kazoku atsiveikino ALB Sydnejaus Apyl. pirm. Dr. A. Mauragis, Rašytojų Draugijos vardu poetas Juozas Almis Jūragis, Lietuvių klubo vardu Algis Dūdaitis, Australijos skautų vardu vyr. skautininkas Bronius Zalyš (laikinas Vinco Kazoko įpėdinis), Australijos Lietuvių Fondo ir Ceslovo Liutiko vardo bibliotekos vardu Bronius Stašionis, spaudos bendradarbių vardu Aldona Jablonskienė, Spaudos Sąjungos vardu V. Patašius.

Po dainos garsų Vinco Kazoko poeziją skaitė dail. Urbonas, Rita Juzėnaitė, poetas Juozas Almis Jūragis, Jadvyga Viliūnienė, Daiva Bieri. Atsiveikinimas užbaigtas Tautos himnu.

Lapkričio 3 d. 10 val. ryto laidotuvės vyko Rookwood krematoriume koplyčioje. Ir šios apeigos užverčiant paskutinį velionio Vinco gyvenimo lapą buvo prarastos be religinių maldų bei dvasiškių patarnavimo, nors šie patarnavimai buvo pasiūlyti.

Koplyčioje laidotuvių civilines apeigas koordinavo inž. Vytautas Juška. Su velioniu Vincu čia atsiveikino ALB Krašto V-bos pirm. inž. V. Bukevičius, Canberros Apy-

linkės pirm. Dr. A. Stepanas, Pertho Apylinkės atstovas prof. Budrikis, "Tėviškės Aidų", Tautos Fondo, Ateitininkų ir Dainos choro vardu A. Kramilius, Lietuvių Meno Dienų komiteto pirm. Canberroje Viktoras Martišius, Gydytojų Draugijos vardu Dr. Rūta Kavaliauskaitė ir Estų Bendruomenės pirmininkė ir Estų laikraščio redaktorė Tiu Simmul-Kroll. Jos jautrus ir religinio turinio žodžiai buvo jaudinantys.

Po atsiveikinimo kalbų vėl skėdė Vinco Kazoko poezijos skaitymai, kuriuos atliko dail. Urbonas, J. Viliūnienė, aktorius Stasys Skorulis ir V. Juška.

Deklamacijų tarpe dar buvo įterpta rauda, kurią atliko E. Belkienė, J. Mickienė, G. Zigaitytė - Hurba ir J. Viliūnienė.

Velionies baltas karstas pridengtas Trispalve ir komplektu "Mūsų Pastogės" palengva dingio iš mūsų žemiškų akių. Sugiedojus Tautos himną šeimos įvardu svečias iš Melbourne p. Kalpokas pakvietė visus laidotuvių dalyvius į šermėnis Lietuvių klube. Apie du šimtai dalyvių atvyko į Lietuvių klubą dar valandėlę pabūti su liūdinčia gyvenimo drauge Dr. Genovaitė, dukra Ugne ir sūnum Kajum bei jų artimaisiais. Tuščioje scenoje, įdomu ar kas pastebėjo, stovėjo tuščia kėdė ir tolumoje nusileidusi saulė...

**Gyvenimo knygą skaityk lapas į lapą
Nestodamas, kad kartais į tinginius kliuves
Tu nesupelytum ir neitum į kapą
Be likusio ženklų, kad žmogumi buvęs...**

Tai velionio Vinco gyvenimas ir jo filosofija. Žmogus jis tikrai buvo geras. Sudiev, mielas Vincai. Ačiū už draugystę ir bendradarbiavimą. Ilšėkis Ramybėje ir Amžinoje Sviestoje.

P.S. Buvo perskaityta kun. Dr. Bačinsko užuojautos telegrama krematoriume.

Antanas Kramilius

RUDUO LIETUVOJ

(Atkelta iš 4 puslapio)

tutytės atvirą savo kelionės į Lietuvą išpūdžių aprašymą "Pasaulio Lietuvoje".

Bet Griškevičiaus Maskvos filialės vyriausybė rūpinasi ne tik su užkliuvusiu bulvių kasimu dėl skubumo siūsti jas į Maskvą, ne vien mūsų spauda, ne tik Vatikano ir kitų laisvų radijų programomis, bet ir lietuviškos literatūros ir meno progresu. Pirmasis komunistų partijos sekretorius ilga kalba mokina rašytojus ir menininkus pakelti savo kūrinii kokybę marksizmo, Rusijos, internacionalizmo papuoša lais, nors pats gerai jaučia ir žino, kad kūrėjui pranyksta visas įkvėpimas, kada jis prisimena rusų atneštą ir primestą vergovę, žmonių žudymą ir vežimą į Sibirą, rusišką cenzūrą ir slaptą policiją.

Taip buvo tik ką praėjusio rugsėjo Lietuvoje, kurią reprezentuoja Aukščiausioj Taryboj, tarp kitų, sekantys asmenys: Kasimira Palevic, Aleksandras Sokin, Svetlana Chochlonova, Leokacija Suskevici, Levas Kulidzanov, Nikolajus Dybenka, Nikolajus Ogarkov, maršalas, neseniai atleistas iš generallinio štabo viršininko pareigų, Michailas Rybakov, Jurijus Zarudin, generolas pulkininkas, Jurijus Batalin. Lietuvių pagal statistiką yra 80%. Yra lenkų ir kitų tautybių. Kodėl toks didelis ir neproporcingas skaičius rusų atstovauja Lietuvai? Gal Petras Griškevičius ar jo bendradarbis Lionginas Šepetys atvažiuavęs į Australiją nepamirš šį kartą ir Melbourne ir mums paaiškinti? Juk mes, kaip matot, labai įdomaujamės dabartine padėtimi Lietuvoje ir nemažai apie ją žinom, bet norėtumėm kai kurių autoritetingų paaiškinimų. Gal tada ir suprasim tuos didelius atsiekimus, apie kuriuos rusų propaganda tiek kalba.

Vasarotojas

žiuose ir kokie įvykio padariniai.

Kiek prasmingas ir kuo reikšmingas buvo tasai žemaičių užsispyrimas nepaklausti valdžios reikalavimų? Kam tas bausis daugeliui likimas, bemiegės budynių naktys, žaizdos, mirtys, nerimas, katorgos, badas?.. Ar tikslinga buvo sukloti tiek aukų dėl vienos, deja, jau uždaryto vienuolyno bažnyčios, be kurios parapija vis dėlto nebūtų žlugusi?

Toks klausimas kyla dabartiniam, XX a. pabaigos "praktiškajam" žmogui, kuris klumpę į kilmę ir kombinacijas ir kone iki nervų pakrikimui svarsto, kas geriau, pelningiau, patogiau, saugiau...

Tada niekas neklausė: apsimoka ar neapsimoka lieti kraują, guldyti galvą, kuo baigsis kova, kokie bus tolimesni jos rezultatai. Lietuvis žinojo - katalikui tikėjimas, Bažnyčia yra brangesnės vertybės už gyvybę. Šitaip jie ir elgėsi, nėjo į jokių kompromisus.

Čia slypi Kražių, Kęstaičių ir kitų bažnyčių gynimo nuo rusų didybė ir šventas grožis. Kražiečių kova buvo tuo labiau didinga, kad jie stoji ginti bažnyčios, nepaisydami, kad neatsilaikys užpuolikams. Rusų valdžia po 1831 ir 1863 m. sukilimų buvo uždariusi Lietuvoje 46 vienuolynus ir 23 bažnyčias bei koplyčias. Kęstaičių nesėkmė tebebuvo gyva, kaip vakarykštis įvykis. Tad ko buvo galima tikėtis?

Ir vis viena bejėgiai laimėjo. Nors ir di-

delėmis aukomis apmokėjo savo pergalę. Laimėjo ne iš jėgos pozicijų, ne okupantų juridiniais įstatymais, bet morališkai - savo nepalaužiamu religingumu, vienybe, bebaimiu pasiryžimu kentėti, net mirti už kilnią idėją. Galūmas liko sukompromituotas prieš visą pasaulį. Gražino kražiečiams jėga per kraują ir lavonus išplėstą bažnyčią. Ir daugiau nekišo rankų prie Lietuvos bažnyčių. Nepaliesios liko ir tos, kurios buvo jau numatytos artimiausiu laiku po Kražių uždaryti ir likviduoti. Kražių laimėjimas buvo reikšmingas visai Lietuvos Bažnyčiai.

Kražių bažnyčios gynimo kova ir moralinė jos pergalė daug lėmė netiesioginiai ir Lietuvos nepriklausomybę.

Kražiečių kova labai pakėlė visos tautos dvasią, pasitikėjimą savo jėgomis, sąmoningumą. Tą pripažįsta visi autoriai, rašę apie Kražius. Dr. A. Viskantas rašo, kad kražiečių kova "be galo sužadino visoje lietuvių tautoje savo vertes pajautimą ir sustiprino jos atsparumą jėgą; o tas dalykas nepaliko be reikšmės ir politiniu atžvilgiu ir, be abejo, daug nusiųsė kovoje už Lietuvos nepriklausomybę".

Gulage kankinio mirtimi miręs Kražių kunigas Stanislovas Rimkus "Žemaičių prieteliuje" (1940 m. Nr. 15) rašė: "Kražiai yra savotiški lietuvių Termopiliai, orleanas. Su Kražiais yra surištas mūsų tautinis atgimi-

mas, kuriam kelią parengė ir davė pagrindą liaudyje giliai įsikūnijusi katalikybė. Kražiai yra taškas, kuris parodo, kad tik krikščioniška lietuvių tauta galėjo gyvastingai šaukti ir reikalauti nepriklausomybės".

Kražių bažnyčios gynėja M. Petravičiūtė savo atsiminimuis baigia tokiais žodžiais: "Kražių bažnyčia yra mūsų tautos amžinumo, nenugalimumo simbolis. Bet jis, Kražių ženklas, yra taip pat sąlyga ir išpėjimas lietuviams į ateitį".

Tas laikas, kurį ši kražietė numatė, yra atėjęs. Siandien daug galingsnė ir klantinėsnė jėga kėsinais ne į pavienių bažnyčių likvidavimą, bet į kiekvieno lietuvi - kataliko širdies šventovę, į jo sielą. Grandiozinis nureliginimo planas sistemingai vykdomas melu, apgaule, klasta, prievarta ir kitomis žmogaus elementariomis teisėmis ignoruojančiomis priemonėmis. Geriausi Lietuvos kunigai, ištikimi Bažnyčiai ir Tėvynei piliečiai grūdami į kalėjimus, stumiami po mašinių ratais, žudomi, terorizuojami. Bet ir iš kiekvieno eilinio tikinčiojo sielos stengiamasi išplėsti Dievą, visas amžinąsias sielos vertybes. Prieš tikinčiųjų tėvų valią iš kiekvieno vaiko plėšiama meilė Dievui, Bažnyčiai, bet kokiam kilnesniam idealui. Taip jaunimas stumta stumiamas į plintantį girtuokliavimą, chuliganizmą, moralinį puvimą...

(Bus daugiau)

JIE DAINUOJA PAVERGĖJUI

Satyra apie poetus komunistus, gauta iš pavergtos Lietuvos

Kas gi ten bėga, kas gi ten lekia,
Kas su kacapais ten /vodką laka?
Ar žinot, vyrai, kas yr'
judošius? —

Paklausė kartą kaimo Tamošius.

— Tai gi poetas Juozas
...Nekrošius, —

Atsakė garsiai Jurgis
Kermošius.

Jis vodką gėrė kartu su maskoliais,
Jis juos vadino geriausiaisiais broliais.
Jis apdainavo rusų tankistą.
Draugu vadino enkavedistą.

Kas gi ten skuba, kas gi ten
lekia? —

Argi poetas Algis Baltakis:
Į Maskvą lekia gauti medalio,
Kurį ten gauna visi niekšeliai.
O kas ten lekia kelnes paraitęs?
Tai gi poetas Ed Mieželaitis.

Už tai, kad maskoliaus batus
bučiavo,

Lekia atsimiti medalio savo.

Kas gi ten čiaudi - aciūūū ir
ačioo?

Tai čiaudulys Reimerio Vacio.
Jis su Petroniu jau slogą gavo,
Kai jie medalių Maskvon važiuo.
O kas ten bilda tarsis perkūnas?
Tai girtas daugos Jonas Graičiūnas.
Kai jis pamilo tremty Baikalą,
Už Maskvą kelia alaus bokalą.
Mackevičiui Broniui vis pušys
ošia,

Kai apdainuoja prie Kursko mūši.
Ima milinę kasdien iš spintos,
Kad dėde tankistu vaikai vadintų.
O kur gi dingo Mozūriūnas ir
Paulius Širvyis?

O, jų tai niekas jau nepavys:
Juodu su Leninu, juodu su
Stalinu

Sau pekloj joja ant vieno avino...
Tai kilkit, visi komunistai poetai,
Ant kacapų tribūnos girti,
Jei ir nerast čia kapui vietos —
Nusisipjaut, juk Maskva jums
širdy taip arti.

PASTABOS

Juozas Nekrošius yra žinomas iš
jo poezijos knygučių "Rupūs mil-
tai" ir "Tas akmenų švelnumas".
Jo eilėraščiai "Revoliucijai ištiki-
mi", "Devintas fortas" ir "Buchen-
valdo choristai" parodo jo komunis-
tišką veidą.

Algimantas Baltakis, vyr. "Per-
galės" žurnalo redaktorius, žino-
mas savo eilėraščių knygutėmis
"Lietučiui dulkiant", "Velnio til-
tas", "Keturiuos stygos" ir "Dedika-
cijos", kuriose savo poetinį patosą
išlieja pagarbiniui sovietinio ka-
rio ir plačiosios sovietinės tėvynės
tautų broliškumo.

Eduardas Mieželaitis, komunistų
partijos centro komiteto narys ir
Sov. Sąjungos Aukščiausios tary-
bos narys, Lenino premijos laurea-
tas, žinomas ypač dviejų poezijos
tomų knygomis "Aleliumai", ku-
riuose jis atveria raudoną savo šir-
dį komunizmui ir maskoliumi.

Vacys Reimeris, dažnas svečias
Amerikoje, vyr. "Gimtojo krašto"
redaktorius, kitų lietuviškų ir ru-
siškų komunistiškų laikraščių ben-
dradarbis, žinomas savo eilėraščių
rinkiniu "Pilnaties ratas", kuriame
deklaruoja sovietinį patosą jo
tėvynę okupavusiam maskoliumi.
Kartu su Petroniu skleidžia komu-
nistinę propagandą lietuvių išeivių
tarpe, ypač Amerikoje.

Jonas Graičiūnas, buvęs tremti-
nys prie Baikalo, grįžęs į tėvynę,
atsisuko pilnu veidu į Maskvą, pa-
juokdamas motinos religiją, dainuo-
ja elegiją Baikalui, ilgisi Kaukazo
ir Gruzijos kalnų, gėrėsi laimingu
sovietinio valstiečio gyvenimu. Yra
išleidęs poezijos knygučių "Saulė-
lydžio freskos" ir "Prie hipokrenės
versmės".

Bronius Mackevičius žinomas po-
ezijos knygelėmis "Zygiais matuo-
jame širdis", "Palydėk mane, vė-
jau" ir "Čia ošia pušys". Jo eilė-
raščiai garbina sovietinio karo did-
vyrius, revoliuciją, be galo džiaug-
damasis sovietine pergale. Tai ma-
tyti iš jo eilėraščių: "Gvardiečių

vėliava", "Sakmės apie kanonie-
rių", "Kur jūs šiandien, draugai
tolimieji", "Komjaunimo bilietas"
ir kitų.

Paulius Širvyis, 16-tos divizijos
karys, aršus komjaunuolis, išleidęs
savo eilėraščių knygučių: "Zygio
draugai", "Ošia gimtinės beržai" ir
"Ilgesys - ta giesmė". Buvo suzeis-
tas Kursko ir Oreolio kovose, ap-
dovanotas maskviniais medaliais.
Jo eilėraščiai: "Baladė apie leni-
niečius", "Antkapiai prie kelio",
"Zygio draugai" parodo jo širdies
raudonumą ir pagarbą savo tėvy-
nės pavergėjui.

Paulius Širvyis ir Vladas Mozūriū-
nas, abu komunistai poetai, abu so-
vietinio karo dalyviai, yra jau mi-
rę, ir dėl to satyra rašo, kad jie
abu su Leninu ir Stalinu "pekloj"
joja ant vieno avino. J. K.

MIRĖ

VERONIKA VAIŠUTIENĖ

Lapkričio 8 d. Melbourne mirė
Veronika Vaišutienė, 74 m. am-
žiaus.

Veronika gimusi Zelvoje ūkinin-
kų šeimoje - Kalvelytė. Čia užau-
gus ištekėjo už Stasio Vaišučio,
kuris netrukus tapo Zelvos viršai-
čiu. Jaunoji šeima susilaukė tre-
jetą vaikų. Karas nubloškė į Vo-
kietiją, o pokariu šeima atsidūrė
Australijoje ir įsikūrė Melbourne.
Čia vaikai užaugo ir sukūrė savo
šeimas. Jų motina Veronika pradė-
jo kiek skūstis sveikata, o tėvelis
Stasys laikėsi stipriai, bet liga jį
pirmąjį pakirto. Taip Stasys mirė
jau 1977 m. Motina liko sūnaus
Longino globoje. Sūnus Rapolas
su šeima persikėlė į Sydney, o jau-
niausias sūnus Algis iškeliavo į San
Francisko ir dirba Australijos kon-
sulate.

Į motinos Veronikos laidotuves
susirinko visi trys. Rožančiuje at-
sisveikino su velione S. Švam-
barienė. Zelvoje Švambariai buvo
mokytojai ir artimai bendravo su
Vaišučiais. Atsisveikino su velio-
ne taip pat Gyvojo Rožančiaus va-
dovas L. Padgurskis, nes velionė
buvo Gyvojo Rožančiaus brolijos
narė.

Laidotuvių Mišios buvo St. Ke-
vins bažnyčioje Ormonde, kur Vai-
šučiai gyveno. Tą bažnyčią Vero-
nika dažnai lankydavo. 1'o Mišių
Veronika palydėta į Springvale ka-
pines. Visi trys sūnus jos karštą
padėjo ant duobės, kur palaidotas
ir jos vyras Stasys.

Laidotuvėse dalyvavo gana daug
artimųjų, o taip pat iš kapinių ne-
mažai susirinko į Vaišučių namus
šermentims.

Amžiną jai atilsį. pv.

GEELONGAS

A.A. Vaclovas Povilaitis testa-
mentu lietuviškus daktus paskyrė
Geelongo Lietuvių Bendruomenei.
Tai radiograma, kurią dar reikia
pataisyti, apie 40 įvairių pokšte-
lių, anglų kalba enciklopedija, ku-
ri nors testamentu nepriklausė Ben-
druomenei, bet jo testamentu vyk-
dytojai - Albinas Benulis ir Vladas
Leitonas savo geru noru padovano-
jo Bendruomenei, aciū jiems. Dar
gauta ir Lietuvių Enciklopedijos
keli tomai, keletą kitų knygų, keli
pakabinami paveikslai. Sie visi pa-
likti daiktai randasi ALB Geelongo
Lietuvių Bendruomenės Namuose.

V. Stulkevičius

Dėmesio visiems Australijos lietuviams

LABAI SVARBU — DĖL ATEINANČIŲ RINKIMŲ AUSTRALIJOJE

ALB Krašto Valdyba ragina visos
Australijos lietuvius ir visas
organizacijas skubiai rašyti laiš-
kus ministeriui pirm. R. Hawke
ir Užsienio reikalų ministeriui W.
G. Hayden, reikalaujant aiškiai pa-
sisakyti dėl senatoriaus Peter Baue
Baltų rezoliucijos, pateiktos Sen-
atui šių metų spalio mėn. 8 dieną.
Toje rezoliucijoje reikalaujama
žmogaus teisių įgyvendinimo Pa-
baltijo kraštuose, kartu primenant,
kad Baltijos kraštai buvo okupuoti
pasėkoje Molotovo - Ribbentropo
pakto. Tie kraštai iki šiol kenčia
žiauriai okupaciją ir kovoja dėl sa-
vo kraštų apsisprendimo teisės ir
laisvės.

Opozicijos partijos remia šią re-
zoliuciją. Labai svarbu yra gauti
prieš rinkimus ir Darbo partijos
užtikrinimą, kad ši rezoliucija bus
pravesta per abu Parlamento rū-
mus kaip buvo pažadėta Baltų fe-
deralinei tarybai šiais metais ge-
gužės mėnesį Canberroje.
Darbiečiai nori padaryti kai ku-
riuos pakeitimus sen. P. Baume
pateiktai rezoliucijai.

Mums Lietuviams yra labai svar-
bu žinoti tą pakeitimą prieš rinki-
mus.

Todėl nepatingėkime ir skubiai
rašykime ne tik R. Hawke ir W.
G. Hayden, bet taip pat ir savo
apylinkės darbiečių atstovams, kad
jie pasisakytų šiuo klausimu.

Laiško pavyzdys atspausdintas
žemiau anglų kalba.

Visi kaip vienas siųskime pana-
šius laiškus min. pirm. R. Hawke
ir Užsienio reikalų min. W. G. Hay-
den, o taip pat ir visiems darbiečių
atstovams, kad aiškiai pasisakytų
kur jie stovi.

Nepatingėkime, siųskime laiškus
šiandien, nes rytoj gali būti per
vėlu.

V. Bukevičius
ALB Krašto Valdybos pirmininkas

Sydnėjaus Dainos choras maloniai kviečia atsilankyti į

30-MECIO JUBILIEJINĮ KONCERTĄ — BALIŲ,

kuris įvyks gruodžio 1 d. Lietuvių klubo viršutinėje salė-
je, pradžia 7.30 val. vak. punktualiai. Programoje Mote-
rų, Vyrų ir Mišraus choro dainos, diriguojant Br. Kive-
riui ir Birutei Aleknaitei, Po koncerto balius Klubu au-
ditorijoje - apačioje.

Bilietai kaina į Koncertą ir šokius \$ 6. Bilietai tik į kon-
certą \$ 4. Moksleiviai ir pensininkai eina į šokius už tą
pačią kainą - \$ 4. Laukiame atsilankant!

Dainos Choras

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Kalėdų dieną pamaldos lietuviams bus 9 val. vietoj 12 val. kaip paprastai būdavo. Daug kas važiuo į Lietuvų Dienom į Canberą ir užtat po lietuviškų pamaldų tą pačią dieną dar galės spėti nuvykti į Canberą.

Latrobe Valley - Sale lietuviškos pamaldos St. Mary's katedroje, Sale, kamps Foster ir Pearson St., lapkričio 18 d. 12 val. Po pamaldų Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas netoli katedros "Sale City Band" salėje, York St. Programą atliks svečiai iš Melbourne.

Hobarte ir apylinkių lietuviams mūsų pamaldos šv. Teresės bažnyčioje, Hopkins St. Moonah, lapkričio 25 d., sekmadienį, 12 val. Minėjimas Lietuvos Kariuomenės šventę ir Kristų Karalių.

Pakrikštytas Andrius Jonas Aras, sūnus Jono ir Anne Aras. Krikšto tėvai: Andrew ir Margaret McCallum.

NAUJI LEIDINIAI

Lietuvių Dienos, rugsėjo laida, lietuviško gyvenimo iliustruotas mėnesinis žurnalas, redaguoja redaktorė kolegija Hollywood. Šioje laidoje iš Australijos spausdinama Prano Pusdešrio lyrinė drama "Ne žemės horizontai", kurią dedikuoja savųjų horizontų Saulutei. Kitoje nuotraukoje yra Aldona Butkutė iš Melbourne, kuri dalyvavo Amerikoje Tautinių šokių šventėje, o nuotraukoje - susitikus su lietuviškų radijo valandų vedėjais ir pranešėjais.

Lituanus 1984, vol. 30, Nr. 2. Kas ketvirtis metų anglų kalba leidžiamas meno, mokslo žurnalas. Šį numerį redagavo prof. Tomas Remeikis, žurnalą leidžia Amerikos Lietuvių Fondas. Šioje laidoje: Disidentai Pabaltijo respublikose, Industrializacija ir gyventojų keitimas Pabaltijo respublikose, Lenkijos - Lietuvos krizė 1938 m. - Ultimatumo įvykiai. Čiurlionio įtaka jo laiko menininkams, Lietuvos Helsinkio grupės sunaikinimas ir kt.

Aidai - kultūros žurnalas, liepa - rugpjūtis Nr. 4. Vyr. redaktorius Dr. Leonardas Andriekus, leidžia Tėvai Pranciškoniai Brooklyne. Šioje laidoje Antanas Maceina rašo apie Gimtąją kalbą liturgijoje, Dr. P. Reklaitis - Prie šv. Kazimiero ikonografijos, Dr. V. Vyčinas - Asmenybės kultas Ibseno dramose, A. Dundzila - Miško Broliai, džiuginanti dovana visuomenei, 1971 m. Čikagos Lituanicos skautų tunte į draugovę suorganizuoti jaunuoliai partizanų keliais ir kt.

P A D Ė K A

Melbourno Lietuvių klubo balius spalio 27 d. praėjo linksmoje ir malonioje nuotaikoje. Buvo proga pabendrauti su tau tiečiais net ir iš tolimesnių vietovių, kaip iš Ballarato ar Morningtono.

Nuoširdžiai dėkojame broliams dalyviams ir visiems, kurie prisidėjo prie balius ruošimo ir rengimo.

Ypatingas ačiū ponioms, kurios taip skaniai paruošė vakarienę ir iškepė pyragus - M. Sodaitienei, E. Krikščiūnienei, E. Marganavičienei, A. Zemaitienei, T. Jurgelaitienei, Z. Pranckūnienei, A. Valkienei, H. Statkvienei, E. Balčiūnienei, J. Petraitienei ir A. Vyšniauskienei.

Sirdingas ačiū visiems loterijos fantų aukotojams: V. Jasulaičiui, E. Korsakaitei, H. Statkvienei, A. Valkienei, A. Himmelreich ir Lekniui.

Melb. Liet. Klubo Valdyba

A.a. Veronikos Vaišutienės laidotuvių metu šv. Mišias už ją aukojo: V. Kasperaičiai, P. A. Zieniai, J. P. Mažyliai, Svambariai, J. A. Urbonavičiai, J. Bražas, O. V. M. J. Samuliai, Aldona Butkutė, S. B. Butkai, dvejose Mišiose be pavardžių, P. A. Butkys, J. L. Kebliai, L. Kemežienė, A. Plečkauskas, L. B. Padgurskiai, F. Ročius, A. V. Ročiai, A. Griepelienė, V. J. Zitkevičiai.

MELBOURNAS

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Kariuomenės šventės minėjimas Melbourne įvyksta lapkričio mėn. 25 d. sekančia tvarka:

Pamaldos šv. Jono bažnyčioje 12 val. Oficialioji dalis Lietuvių Namuose 2.30 val.

Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti organizuotai su vėliavomis.

Ramovės narių dalyvavimas būtinas.

Melb. LKVS-gos Ramovės Valdyba

PENSININKŲ ŽINIAI

Pensininkai, kurie norėtų plačiau pasižvalgyti po kraštą ir pamėginti laimę prie lošimo mašinų, kviečiam susirinkti sekmadienį, lapkričio mėn. 18 d. 2 val. Lietuvių Namuose tikslu tą reikalą aptarti ir vykdyti. Prašoma apie tai pranešti savo pažįstamiems. Galės dalyvauti ir nenariai. Kelionė ir pietūs kaštuos tarp \$ 10 - \$ 12. Pasiteiravimai tel. 232 5034.

J. Petrašiūnas, Valdybos pirm.

TURGUS

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso parengimo komitetas parduos suaukotus daiktus "Vartotų daiktų" turguje. Jeigu turite atliekamų daiktų, kuriuos būtų galima paleisti į turgų, prašome pranešti kuriam nors Komiteto nariui, su kuriuo susitarsite dėl daiktų pristatymo ir Komiteto bazę. Visos iš turgaus surinktos pajamos eis PLJK ruošimo išlaidoms padengti. Komiteto nariai ir jų telefono numeriai namie yra: Laima Rubaitė 861 5296, Kristina Baškytė 890 4516, Petras Kružas 842 5352, Rožė Makarevičiūtė 49 6522.

ŠAULIAMS I

DLK Vytenio šaulių kuopos valdyba kviečia lapkričio mėn. 18 d. 2.30 val. Lietuvių Namų bendruomenės menėje, 50 Errol St. North Melbourne į metinį susirinkimą. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Adelaidės kronika

Šv. Kazimiero jubiliejus dar kartą parodė kaip didžiosios kolonijos tarp savęs skiriasi rūpestingumu, reiklumu ir savęs investavimu į didžiuosius mūsų tautos įvykius. Adelaidiškiai su melbourniškų ir keleto kitų talka kovo mėnesį pradėję Jubiliejinius Metus, niekam į tai nepretenduojant, juos žada ir užbaigti Adelaidėje lapkričio 24-25 dienomis, Metų užbaigimą sujungiant su Kristaus Valdovo švente. *Programoje numatyta tas dvi progas apjungianti lietuviška radijo valanda, "Vaidilos" teatro vaidinimo dramoms "Ne žemės horizontai", iškilmingomis Mišiomis ir skulptorės J. Pocienės darbo be-reljefo - jubiliejaus išliekančio priminimo, pašventinimo bei šventiniais pietumis LK Centre.*

N. Masiulytei - Stapleton dėl padaugėjusios šeimos atsisakius vargonininkės pareigų šv. Kazimiero bažnyčioje, Bažnytnis choras liko be vadovės. Pasiliko didelė spraga lietuviškose pamaldose, nes visų giedojimas neatstoja choro giesmių iškilmingumo. Vakuojančia vieta suinteresuoti yra prašomi kreiptis į šv. Kazimiero paraprijos kleboną kun. J. Petraitį, Lithuanian Catholic Centre, 6 Third Ave. St. Peters SA 5069, tel. 42 1633.

Pirmasis Adelaidės lietuvių kapelionas prel. dr. P. Jatulis gruodžio pradžioje atvyksta iš Romos į Australiją. Adelaidėje jo pagerbimas 50 metų kunigybstės sukaktyje yra ruošiamas gruodžio 9 d. Lietuvių Katalikų Centre.

Naujasis Adelaidės klebonas kun. J. Petraitis žada kalėdiniam laikotarpyje aplankyti visus vietos lietuvius. Lankymo laikas ir vietovės skelbiamos paraprijos biuletenyje "Sventadienio Balse".

Vėlinių proga, sekmadienį, lapkričio 4 d. gausus būrys lietuvių susirinko Centennial kapinėse prie kun. J. Kungio ir kun. A. Kazlausko kapų, kur kleb. kun. J. Petraitis pravedė įspūdingas pamaldas už mirusius. ALK Moterų D-ja ant savo Dvasios Vadų ir D-jos narių kapų padėjo gėlių ir atskirai pasimeldė.

Adelaidės lietuvių teatras "Vaidila" po sėkmingos gastrolės Melbourne vėl grįžo prie repeticijų, ruošdamasis "Ne žemės horizontai" dramoms vaidinimui, kuris įvyks lapkričio 24 d. 8 val. vak. LK Centro salėje. Tikimasi, kad tą didelį "Vaidilos" darbą Adelaidės lietuviai įvertins gausiu dalyvavimu vaidinime, kuris, greičiausiai, jau nebebus kartojamas.

Šv. Kazimiero parapijoje veikiantys keturi Gyvojo Rožinio būreliai, vadovaujami G. Opulskienės, T. Gasiūnienės ir L. Gudiškienės, spalio 30 d. susirinko šv. Kazimiero bažnyčioje, kur išklauė už mirusius nares kun. A. Spurgio aukotas Mišias, jam vadovaujant sukalbėjo rožinį būrelių intencijomis ir po to LKC salėje prie kavutės pasitarkino ar Gyvojo Rožinio grandys nėra nutrūkusios, ir aptarė kitus savo reikalus.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.
Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

PERTHAS

Pabaltiečių popietė buvo suruošta Lietuvių Namuose spalio 14 d. To komiteto pirm. prof. Z. Budrikis paskaitoje aiškino Molotovo - Ribbentropo paktą, sovietinių bazių įkūrimą Pabaltijo valstybėse ir jų okupaciją. Mr. J. Grinvalds kalbėjo apie Pabaltijo Tarybos tikslus ir jos veiklą Australijoje ir kituose kraštuose. Mr. W. Mitchell aiškino dabartines politines aktualijas, minėjo ir Australijos "Land rights", ko neturėtų būti kuriai vie nai Australijos gyventojų grupei, nes čia viena tauta, vienas įstatymas visiems. Meninė dalis buvo gerai paruošta, grojo obojus, gitara, mūsų mergaitės pašoko Linelius ir Mergaičių polką. Surošta arbata.

Lietuvių Namų sąjungos metinis susirinkimas įvyko spalio 28 d. Pirmininkavo F. Garnys, sekretoriavo M. Lingienė. Sąjungos pirm. E. Stankevičius pranešė, kad sąjunga apmokėjo visus namų mokesčius, padidino net atsargos fondą, kuris dabar siekia \$ 4.000. Įrengti vėsintuvai, naujos užuolaidos. Revizijos pranešimą pateikė V. Kasputis. Didžiausią pelną \$ 1.380 davė Bingo lošimas, ruošti pietūs \$ 985. Turto globėjo pranešimą pateikė F. Garnys. J. Liutikas perrinktas valdybos papildymui.

Lietuvos Kariuomenės minėjimas lapkričio 25 d. pradėdamas pamaldomis, po jų vykstam į Liet. Namus pietums, o 2 val. Minėjimo aktas su menine dalimi. Ramovėnų valdyba visus kviečia dalyvauti.

A. Vyžintas mirė spalio pradžioje. Būrelis lietuvių ir kitataučių dalyvavo laidotuvių pamaldose ir palydėjo į Karrakatta kapines. Vėlonis lankydavo lietuviškas pamaldas ir parengimus.

Vėlinių proga lapkričio 4 d. daug lietuvių susirinko į Karrakatta kapines pasimelsti už čia palaidotus lietuvius.

Žinutės

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$ 5, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Tėviškės Aidų Kalėdinis numeris spausdinamas gruodžio 13 d. Kalėdinis sveikinimas prisiųsti iki gruodžio 10 d., vėliau gauti jau nebepateks į tą laidą. Tad visų prašome be delsimo jau dabar atsiųsti savo sveikinimus, kad juos būtų galima tiksliai sudėstyti.

Tėviškės Aidų 1985 m. kalendorius jau atspausdintas, dabar jis brošiūruojamas ir netrukus, dar šį mėnesį, bus išsiuntinėtas veltui visiems skaitytojams, kaip ALK Federacijos Valdybos Kalėdinė dovana. Tik visų prašome apsimokėti prenumeratą, nes dar už šiuos metus neapsimokėjo apie šimtas prenumeratorių, o už praėjusius 1983 metus dar užsiliko neapsimokėtų geras tužinas. Jau laikas siųsti prenumeratą už ateinančius 1985 metus.

ALK Federacijos Valdyba

SYDNĖJUJE

VĒLINĖS

Pirmos Vėlinių Mišios buvo aukotos lapkričio 1 d. Lietuvių klubo viršutinėje salėje. Čia buvo pasimelsta už mūsų mirusiųjų, o ypatingai už vakar mirusį Vincą Kazoką. Šios Mišios buvo užprašytos už velionį Vincą Juozo Almio Jūragio.

Lapkričio 4 d. gedulingos pamaldos už visus mirusius St. Joachim bažnyčioje Lidcombe. Mišios užprašytos Stasiūnaičių šeimos už jų prieš 3 metus mirusią motiną Marcelę. Prel. P. Butkus savo pamokslu ragino ypatingai aukoti mūsų maldas už mirusį ir krikščioniškai gyvenusį Vincą Kazoką.

Pamaldų metu giedojo Dainos choras, vad. B. Aleknaitei. Vargonais palydėjo Justinas Ankus ir A. Kramilius.

Po pamaldų vyko į Lietuvių sekcijos kapus, kur prel. P. Butkus pašventino ilgai kovotą paminklą mirusiems su urnų siena pelenams, kurie pasirenka šį laidojimo būdą. Tie tautiečiai, kurie planuoja šį laidojimo būdą, kviečiami registruotis, apsimokant reikiama mokesť. Panašios urnų sienos čia atskirose sekcijose nėra praktikuojamos ir po didelio pasipriešinimo iš kapinių valdybos, pagaliau lietuviai pirmieji gavo leidimą šią sieną pastatyti.

Po šios paminklinės sienos šventinimo kun. P. Martūzas ir prel. P. Butkus sugiedojo Libera ir kun. P. Martūzas pasakė šiai dienai skirtą pamokslą. Pasidžiaugė, kad mūsų tautiečiai vis daugiau prisimena savo mirusius, aukodami Mišias ir maldas. Po pamaldų kapinėse ta pačia proga buvo pašventinti keli antkapiai.

DAINOS CHORAS

Nuoširdi Dainos choro rėmėja Valė Stanevičienė atminimui savo vyro Juozo Bernatavičiaus, mirusio prieš 30 metų, gruodžio 18 d., paskyrė choro reikalams \$ 100. Nuo širdus ačiū p. Valei.

Metinis ir jubiliejinis Dainos choro 30-mečio koncertas ir po jo balius įvyks gruodžio 1 d. Lietuvių klube.

Pasgelbti Federaliniai rinkimai nesutinka su Dainos choro planuotu koncertu. Choristai prašomi susitvarkyti pilietinius reikalus, kaip galima anksčiau, kad vėliau nebūtų nemalonus iš valdžios.

Dainos Choro Valdyba

PENSININKŲ POPIETĖ

Spalio 28 d. Sydnėjaus pensininkai Lietuvių klube turėjo savo mėtinę popietę. Pensininkų klubo įvaldė šiuo metu sudaro: O. Osinienė - pirmininkė, M. Sidlauskienė - sekretorė ir S. Šaparienė - kasininkė. Šioms ponios ir teko visi didieji darbai ir rūpesčiai. Tokia popietė pirmą kartą buvo suruošta per reitais metais. Šiais metais žmonių susirinko dar daugiau - virš trijų šimtų.

Šios popietės programą, pirmininkė prašoma, organizavo Vanda Zablockienė. Ji, nors neseniai gyvena Sydnėje, bet jau spėjo parodyti savo tvirtą meninį sugebėjimą ir talentą.

Prieš pradėdant programą O. Osinienė pasveikino susirinkusius ir trumpai supažindino su pensininkų klubo veikla. Pabrėžė, kad jie nėra nei politinė, nei labdaros organizacija. Bet, pagal išgales, bėdoje ar ligoje vienas kitam padeda. Padeda rašdami laiškus ir tiems broliams ir sesėms lietuviams, kurie kenčia Sibire ar kalėjimuose. Suprasdami sunkoką Lietuvių klubo padėtį, padeda ir čia ne tik darbu bet ir pinigais. Ir šios popietės pelnas yra skiriamas klubui. Po programos visi dalyviai buvo prašomi pasilikti ir pasivašinti kava ir pyragaičiais.

O. Osinienė savo žodį baigė publikai pristatydama programos organizatorę Vandą Zablockienę, kuri suglaustai apibūdino šios dienos programą.

Jai baigus pasigirdo tylūs muzikos garsai - plokštelė - "Lietuva brangi". Salėje visiška tyla, publika pergyveno jausmingą prisiminimų momentą. Dainai nutilus, atsidaro scena ir tautiniai audiniai ir eglaitėmis išpuoštoje scenoje matosi du istoriniai Lietuvos laikotarpiai. Tai pačios V. Zablockienės sukurtas gyvas paveikslas: "Lie-

tuva praeityje ir Lietuva dabar". Kairėje aukuras, prie jo išdidus žilbarzdīs vaidila ir lieknos gražios ilgakasės, lyg iš mitų prisikėlusios, vaidilutės - "Sūkurio" šokėjos.

Dešinėje juodu kaspiniu perrišta mūsų tautinė vėliava, kurią laikė tautiniais rūbais, juodu šydu pridengta galva moteris. Vaizdavo dabartinę Lietuvą. Po visą pasaulį išblaškytą tautos dalį vaizdavo jaunimas su vėliavėlėmis. Jie laikė tų kraštų vėliavėles, kuriose dabar gyvena daugiausia lietuvių: Amerikos, Kanados, Anglijos, Australijos ir Vak. Vokietijos vėliavėles.

Čia nuliūdęs stovėjo mūsų sodybų ir pakelių Rūpintojėlis, lyg primindamas paliktas tėviškes.

Ir šiame vaizdelyje dalyvavęs jaunimas buvo "Sūkurio" šokėjai. Programą pradėjo V. Zablockienė. Ji deklamavo iš L. Švalkaus eilėraščių rinkinio "Gyvastis".

Nedažnai, kad ir scenoje, girdime tokį teisingą ir gražų lietuvių kalbos naudojimą kaip p. Zablockienės.

A. Savickienė dainavo "Tylūs vakarai", M. Vaškevičienė deklamavo "Mano Tėvynė", M. Cox vadovaujamas "Sūkurys", P. Viržintui grojant akordeonu, pašoko keturių šokių. Moterų oktetas, kurį sudaro: I. Daniškevičienė, A. Skirkienė, M. Sidlauskienė, A. Brunkenė, A. Savickienė, J. Kustienė, A. Montvidienė ir E. Badauskienė, A. Kramiliui pritariant akordeonu, padainavo penkis daineles. A. Savickienė deklamavo savo kūrybą "Pensininkų dienos". Ji užsirekomendavo tvirta konkurentė linksmiesiems broliams. Pasiklydusi čigonė - M. Kopicienė - prie lauzo būrė sau ateitį, o už scenos girdėjosi daina "Ten toli ošia žalia girėle". Mums jau gerai pažįstama M. Kavaliauskienė padeklamavo St. Santvaro "Tekėkit vandenys" ir pabaigai "Linksmieji broliai" - E. Lašaitis ir V. Stasiūnaitis.

Prie šios programos paruošimo šalia anksčiau minėtų prisidėjo: J. Zablockis, M. Cox su savo šokių grupe "Sūkurys", K. Ankus ir A. Dudaitis, kuris, taip pat Klubo direktorių vardu padėjo pensininkams už šios popietės suruošimą.

Programa baigta Tautos himnu. Dėkojame p. Zablockienei už tokią originalią ir įdomią programą. Po programos vieni bandė laimėti turtingoje loterijoje, o kiti vaišinosi. Linkime, kad Pensininkų klubas, įvadovaujamas energingos O. Osinienės ir jos padėjėjų M. Sidlauskienės ir S. Šaparienės, ir toliau taip sėkmingai dirbtų.

Ačiū už kultūringą popietę!

E.B.

MELBOURNAS

LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

Pirmininkas Petras Sungaila, tel. 267 4163, neatsiliepiant: 397 7594. Vicepirmininkas ir išdinkas Martynas Didžys, namų tel. 398 3160, darbo - 398 1309. Sekretorius Dr. Paulius Kabaila, namų tel. 232 3569, darbo - 541 6243. Namų administratorius ir ūkio vedėjas Eduardas Margan - Marganavičius, telef. 25 2251. Baro išdinkas Feliksas Sodaitis, tel. 569 9578. Parengimų vadovas Gediminas Statkus, namų tel. 857 8502, darbo - 860 2363. Virtuvės tvarkytojas Genutis Zvinakis, tel. 523 5957.

Melbourno Lietuvių Klubo V-ba

POPIEŽIAUS MIŠIOS LIETUVIŲ KALBA

Melbourno ateitininkai suruošė ypatingą dieną lapkričio 10-tą. Ateitininkų Dvasios Vadas kun. Pr. Vaseris aukojo šv. Mišias Parapijos Namuose už mirusius ateitininkus. Pasakė gražų pamokslą, visi priėmė šv. Komuniją, giedojo.

Po šv. Mišių Parapijos Namų svečių salione per televizijos aparatą matėme nuostabų vaizdą: Popiežius Jonas Paulius II savo vasaros rezidencijoje Castel Gandolfo rugpjūčio 25 d. aukojo šv. Mišias lietuvių kalba ir pasakė pamokslą taip pat lietuvių kalba. Tai video filmas, pagamintas Vatikano televizijos, kurį parvežė Vincas Ališauskas, kuris laike tų Popiežiaus Mišių atliko skaitymą. Spalvotas filmas užtrunka 50 minučių. Tai pats pirmasis katalikų Bažnyčios istorijoje įvykis, kai Popiežius - Kristus Vietininkas - lietuvių kalba aukojo šv. Mišias! Nors buvo skelbta laikraštyje ir bažnyčioje, šio filmo pamatyti susirinko tik 37 asmenys. Šį filmą turėtų pamatyti visi Australijos lietuviai!

Po filmo sekė suneštinė arbatėlė, o po jos vyko Ateitininkų Sendraugių susirinkimas, kurį pravedė pirm. Antanas Bakaitis. Aptarta keletas veiklos reikalų. Metinis susirinkimas numatytas vasario mėnesį, kuriam pašnekesį apie Lietuvos sąžinės kalinius sutiko paruošti kun. Dr. Pr. Dauknyš. Posėdis baigtas Ateitininkų himnu. PD

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad. - - - - - 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS
Penktadieniais - - - - - 5 - 11.30 val.
Šeštadieniais - - - - - 2 - 12.30 val.
Sekmadieniais - - - - - 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniais - - - - - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD
Kaina tik \$ 3. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

JEI LANKYSITĖS ADELAIDĖJE, JUS PIGIAI IR PATOGIAI PRIGLAUS SV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRE ESANTYS KAMBARIAI.

Vienam asmeniui diena tiktai \$ 8.
Dviem asmenims \$ 15.
Savaitei \$ 50.

Platesnę informaciją mielai suteiks A. Urnevienė, telef. (08) 267 1285.

Lietuvių Caritas Inc.